

Proč Putin nepoužije jaderné zbraně

 infokurýr.cz/n/2023/06/10/proc-putin-nepouzije-jaderne-zbrane

kurýr

10. června 2023

Od té doby, co vyšlo najevo, že Putinova „zvláštní vojenská operace“ na Ukrajině byla „speciální“ pouze v sarkastickém smyslu, objevily se články zpochybňující, zda by Putin mohl sáhnout po jaderném knoflíku. Obecně řečeno, tyto články pocházejí ze dvou různých táborů: vojenští analytici, kteří se více zaměřují na praktická omezení taktických jaderných zbraní nebo jaderných zbraní s nízkým dopadem a kteří mají tendenci si myslet, že Putin by musel být šílený, aby je použil, a politologové (říkali jsme „kremologové“), kteří se ptají, jestli je opravdu tak blázen, a mají tendenci si myslet, že není.

Poněkud neobvyklé na nedávném článku brigádního generála ve výslužbě Kevina Ryana v UnHerd – ve kterém tvrdí, že Putin použije „taktickou jadernou zbraň“ – je to, že jde o bývalého vysokého vojenského důstojníka, který se místo toho, aby se zabýval praktickými vojenskými otázkami jaderných zbraní, na bojišti, hledající ve veřejných prohlášeních Putina a podobně známky a předzvěsti jejich možného nasazení. Jeho zajímavá a eklektická vojenská biografie by však mohla napovědět, proč tomu tak je – myslím, že by se dalo říci, že je spíše mužem politiky/rozvědky a kremlinologie. Musel jsem se podívat na jeho životopis, protože jeho domněnky o taktických jaderných zbraních mě docela vyděsily:

Dnes by jediný jaderný úder na Ukrajině mohl zmařit ukrajinský protiútok s několika ruskými oběťmi. [...] Desetitisíce Ukrajinců budou mrtví, budou trpět nebo se budou vyrovnávat s následky výbuchu.

Je to znepokojující, protože se zdá, že ve skutečnosti tvrdí, že Putin použije pouze jedinou taktickou jadernou zbraň a že by to stačilo. To značně nadhodnocuje skutečnou účinnost takové taktické jaderné

zbraně, zvláště když je namířena na hustě obydlenou oblast s cílem zabít velké množství lidí. To je významná chyba, protože mylný předpoklad o ohromující účinnosti taktických jaderných zbraní celý argument podkopává.

Abych ilustroval svůj názor, Freeman Dyson a „mudrci“ z Pentagonu provedli studii během války ve Vietnamu. Tato studie odhaduje, že efektivní vedení bombardovací kampaně, jako je operace Rolling Thunder, ale s použitím atomových bomb, by vyžadovalo svržení 3 000 bomb ročně. I tehdy by to stačilo jen k tomu, aby „nepřítel mohl přesunout velké masy mužů v koncentrovaných formacích“. Díky těmto a dalším politickým úvahám se analytikům podařilo zabránit armádě v oživení problému.

Samozřejmě, válka ve Vietnamu není přímo srovnatelná s válkou na Ukrajině, a to také ignoruje další důležité důvody, proč jsou taktické jaderné zbraně velmi hloupou myšlenkou (které jsem již zmínil). Pointou však zůstává – s větším důrazem vzhledem k vylepšené ukrajinské protivzdušné obraně – že taktické jaderné zbraně nejsou pro Putina stříbrnou kulkou.

Proč je mýtus tak trvalý? Myslím, že je to částečně psychologické: po desetiletí jsme byli trénováni, abychom se báli nejen jaderné války, ale i samotné radioaktivity, takže zveličujeme účinky těchto zbraní. Postapokalyptický žánr (ať už se jedná o jadernou nebo biologickou apokalypsu) je po desetiletí všudypřítomným aspektem našeho společného kulturního života a studená válka je stále velmi přítomná pro ty z nás, kteří ji žili nebo dokonce byli svědky.

Nechápejte mě špatně – rozsáhlá jaderná výměna by byla tak špatná, že být zabit při jednom z výbuchů by bylo lepší než přežít. Ale za posledních pár let jsme se tak, no, smažili. Havárie ve Fukušimě, založená převážně na široce vyvráceném „bezprahovém lineárním modelu“ radiačního rizika, místo toho, aby ukázala, jak bezpečná je jaderná energie, i kdyby byla elektrárna zasažena zatracenou tsunami, udělala pravý opak: Lidé zpanikařili. , stejně

jako u Covidu. A Německo nyní samozřejmě uzavřelo své jaderné elektrárny – pravděpodobně se obávalo divokého scénáře typu, který je tak mylně popsán v historickém dramatu Černobyl. Jde o bezpečnost – a o nový milenarismus,

Ale ukazuje se, že Rusové jsou také velmi vnímaví k šíření jaderného strachu. Vtipný příklad toho se zřejmě nedávno stal na Ukrajině. Poté, co Británie souhlasila s tím, že bude Ukrajině dodávat protitankové granáty s ochuzeným uranem (DU), Putin blábolil nesmysly o tom, že DU je „jaderná součást“. Následovaly zprávy o ruských vojácích, kteří se vzdali ve větším počtu než obvykle (možná jen pár stovek, ale stále významný), než aby se postavili těmto hrůzostrašným „jaderným“ zbraním – pravděpodobně přiměli velitele k prohlášení, že Putin opět mluvil nesmysly. Bohužel tyto zprávy nemohu ověřit, takže je třeba je brát s rezervou, ale zdají se být přiměřeně důvěryhodné.

Pokud jde o psychologický dopad jaderné bomby, již jsem nastínil pravděpodobnou reakci ruských vojáků na výbuch s nízkým účinkem, což si nemyslím, že by bylo vůbec dobré – do značné míry vzhledem k jejich již tak velmi slabému vedení, výcviku, morálce a soudržnosti jednotek, o kterých je známo, že jsou důležitými faktory v takových scénářích. A existují určité důkazy, že v taktické jaderné válce bude počet neuropsychiatrických obětí velmi vysoký,“ i když je důležité poznamenat, že takové studie se zaměřují na obě strany, které tyto zbraně vlastní a používají. Nicméně ruské použití taktických jaderných zbraní, i když je velmi nepředvídatelné, by bylo nepochybně ovlivnit vlastní bojovou efektivitu – možná dokonce výrazně. Protože se všichni bojíme atomových bomb a radiace.

Reakce ruského obyvatelstva by byla asi taky dost špatná, protože “jestli se Rusové něčeho bojí víc než Putina, tak je to jaderná válka – a teď je to on, kdo to přibližuje.” Putin hrál jadernou kartou v naději, že přiměje Západ ke kapitulaci, ale Rusové mu také naslouchají a i použití jediné jaderné zbraně by mohlo být katalyzátorem jeho vypuzení – tak či onak.

V této souvislosti také stojí za zmínku, že ruská jaderná doktrína by Putinovi nedovolila použít taktické jaderné zbraně proti Ukrajině (i když jsou přesvědčeni, že části Ukrajiny skutečně patří Rusku), ať se na to díváte z jakéhokoli úhlu. „existence“ Ruska není ohrožena. Jaderná doktrína ve své současné podobě byla vypracována v roce 2010 a zpřísnila ji než dříve zvýšením laťky používání jaderných zbraní, přičemž pro tuto změnu argumentoval Putinův klíčový spojenec a možný nástupce Nikolaj Patrušev. Příslušné znění zůstalo v roce 2014 nezměněno. Vzhledem k tomu, že zveřejněná doktrína, která je přísnější než skutečné záměry země, nedává z hlediska odstrašení žádný smysl, je proto docela nepravděpodobné že realita se liší od uvedené doktríny. Ruské jaderné hrozby navíc nesměřují na Ukrajinu, ale na Západ – a zřejmě mají za cíl zastavit dodávky zbraní.

Kromě toho by Putin téměř jistě podnikl další kroky, než by mohl uvažovat o použití jaderných zbraní: změna zákona umožňující brancům bojovat na Ukrajině, nařízení plné mobilizace, vyslání mnohem více vojenských letadel do války, zastavení obchodu s obilím a možná další věci jako pokus o porušení Montreuxské úmluvy o přivedení více námořních jednotek do Černého moře a pravděpodobně také demonstrativní jaderný test v Černém moři nebo na Nové Zemi. Názor generála Ryana, že Putinovo údajné rozmístění taktických jaderných zbraní v Bělorusku dokazuje záměr je použít – a ne jen oportunistický trik,

Abych byl ke generálu Ryanovi spravedlivý, netvrdí, že bychom na Západě měli ustoupit jadernému vydírání, ale spíše, že bychom měli naplánovat reakci. Mám velmi odlišný pohled na pravděpodobnost, že takový plán bude někdy potřeba, ale samozřejmě mít ho a nepotřebovat ho je mnohem lepší než naopak – a takové plánování pravděpodobně již proběhlo. Navzdory stoicismu generála Ryana se

však nemohu ubránit dojmu, že vyvolávání obav, že jaderný džin je mimo láhev, jak to říká, vytváří určitý druh strachu, který je pro Putina užitečný.

Stejně jako se zdá, že se klimatičtí alarmisté starají o lidi, kteří mohou zemřít za 100 let v důsledku malé změny klimatu, ale nezajímají se o lidi, kteří každý rok umírají kvůli nedostatku paliva ve Spojeném království kvůli jejich šílené politice, mnoho lidí myslím si, že mluvit o jejich strachu z jaderné války (i když ne o generálu Ryanovi), ne s lidmi, kteří nyní umírají kvůli kolektivnímu strachu z „eskalace“, která vyústila v to, že jsme nedokázali poskytnout Ukrajině zbraně, které potřebuje. včasným způsobem. Takže v jistém smyslu Putinovy jaderné zbraně již byly použity, protože jaderné zbraně jsou skvělé pro odstrašení – ale nikdy dobré pro použití.